

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1675
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2024/42
Karar Numarası : 2024/199
Başvuran : O. Ö.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Çorlu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın kaldığı tek kişilik odadaki buzdolabının sesinden uyuyamadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Tek kişilik odada tutulduğunu,

b. Kurum İdaresi aracılığıyla buzdolabı temin ettiğini ancak hiçbir seçenek sunulmadan belirli bir marka/model buzdolabı alma konusunda dayatma yapıldığını, aldığı buzdolabının F sınıfı enerji tüketimine sahip olduğu için muadillerine göre aylık yaklaşık 80 TL daha fazla elektrik faturası ödediğini,

c. Odada buzdolabı ile yatağı arasında mesafenin yaklaşık 1,6 metre olduğunu, buzdolabı C sınıfı ses seviyesine sahip gürültüyle çalıştığı için uyuyamadığını ve bu durumun psikolojisini olumsuz etkilediğini iddia etmektedir.

3. Muhatap Çorlu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın Kurum kantininden buzdolabı satın aldığı,

b. Buzdolabının Kurum kantini aracılığıyla temin edilmesi sürecinde 22/1/2022 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre piyasa fiyat araştırması yapıldığı, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren firmadan tedarik edildiği, sonrasında ücreti mukabilinde kantin satışı şeklinde kullanıma arz edildiği,

c. Söz konusu ... marka buzdolabının Avrupa Standartları Enerji Sınıfı belirleme sistemine uygun olarak F seviye enerji sınıfında bulunduğu, 90 litre hacme ve buz yapma bölmesine sahip olduğu, ürünün TS EN 62552 Standartlarına uygun olarak üretildiğinin anlaşıldığı,

ç. Mahpusların eşyalarda farklı marka ve özellik taleplerinin olması durumunda her bir talep için ayrı bir satın alım ve tedarik sürecinin yürütülmesinin mahpus mevcudu ve personel durumu göz önüne alındığında mümkün olmadığı,

d. Başvuranın konu hakkında 13/6/2023 tarihinde Çorlu Kaymakamlığı Tüketici Mahkemesine başvurduğu, Çorlu Kaymakamlığı İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığından talep edilen bilgi ve belgelerin iletildiği, ilgili Başkanlıktan başvuranın şikâyetine yönelik bir geri dönüş sağlanmadığı,

e. Başvuranın 19/6/2023 tarihinde şikâyet başvurusunun Çorlu İnfaz Hâkimliğinin 8/11/2023 tarihli ve 2023/... Esas sayılı kararıyla reddine karar verildiği,

f. Ayrıca başvuranın Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne yapmış olduğu şikâyet başvurusu ile ilgili olarak mevzuata aykırı bir işlem bulunmadığı yönünde cevap verildiği belirtilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvurandan yazılı görüş talep edilmiş ancak yazılı görüş talebine herhangi bir yanıt verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 65'inci maddesine göre; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesine göre; '*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Somut olayda başvuran, Kurum İdaresi aracılığıyla temin ettiği buzdolabının sesinden uyuyamadığını ve buzdolabının muadillerine göre fazla elektrik harcadığını ileri sürmüştür. Muhatap İdare, başvuranın buzdolabı satın alma talebi üzerine 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında piyasa fiyat araştırması yapıldığını, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren firmadan tedarik edildiğini ve sonrasında ücreti mukabilinde kantin satışı şeklinde kullanıma arz edildiğini belirtmiştir. Bununla birlikte mahpusların eşyalarda farklı marka ve özellik taleplerinin olması durumunda her bir talep için ayrı bir satın alım ve tedarik sürecinin yürütülmesinin mahpus mevcudu ve personel durumu göz önüne alındığında mümkün olmadığını eklemiştir.

12. 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "*Elektrikli eşyalar*" başlıklı 9'uncu maddesine göre; "*Koşuş, oda ve eklentilerinde, kurumun elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle, kantinden temin edilen; HDMI/SCART/USB ve benzeri veri depolama veya aktarma girişi olmayan, dâhili uydu alıcısı ve bilgisayar sistemi ile tümleşik özelliği bulunmayan televizyon ile buzdolabı, saç kurutma makinesi, idare tarafından uygun görülecek sayıda elektrikli su ısıtıcısı ve iklim koşulları da dikkate alınarak vantilatör bulundurulmasına izin verilebilir (...)*"

13. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, muhatap Kurumun cevabı ve ilgili düzenlemeler bir bütün olarak ele alındığında; muhatap Kurum tarafından başvuran adına buzdolabı temin etme işleminin mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiği anlaşıldığından, başvuranın iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

15/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye